

ЗДРАВЕН СТАТУС НА НАСЕЛЕНИЕТО В СОФИЙСКА ОБЛАСТ

КЪМ 7 СЕПТЕМВРИ 2021 ГОДИНА

Окончателни данни

По време на Преброяване 2021 е получена информация за три основни характеристики на здравния статус на населението: самооценка на здравето, наличие на ограничения в ежедневните дейности поради здравословен проблем (лица с ограничение) и хора с увреждания.

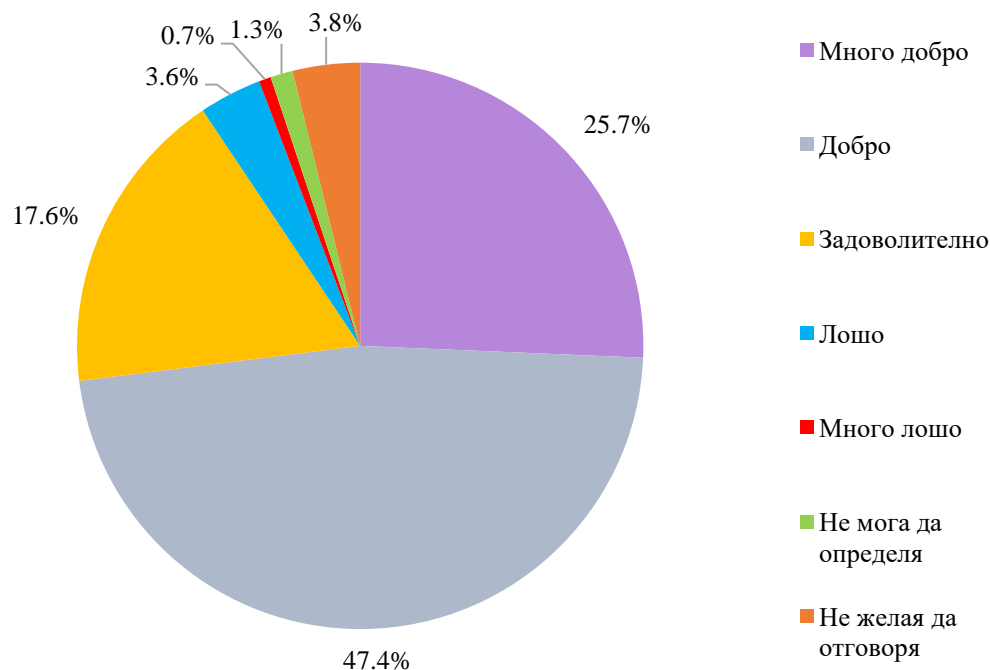
Съгласно националното законодателство и методологията на преброяването въпросите по темата за здравния статус са доброволни. Тъй като част от населението на страната не беше обхванато по време на преброяването, и за нея бяха добавени данни от административни източници, структурите и съответните коефициенти, характеризиращи здравния статус на населението са изчислени към общия брой на отговорилите лица, а не към цялото население.

Самооценка на здравето

Изследователите приемат, че хората оценяват комплексно наличието или отсъствието на заболявания, функционалните ограничения и ограничаването на дейностите в ежедневния живот, дължащи се на причини, свързани със здравето. Зададеният въпрос „Как най-общо оценявате Вашето здраве?“ е субективна оценка на лицата с петстепенна скала за отговор и се отнася за здравето като цяло, а не за моментното здравословно състояние.

Към 7 септември 2021 г. най-големи са броят и относителният дял на лицата в Софийска област, които самоопределят здравето си като добро – 101 020 (47.4%), следвани от много добро – 54 760 (25.7%), и задоволително – 37 536 (17.6%). Като лошо и много лошо оценяват здравето си съответно 7 609 и 1 478 души, или 3.6 и 0.7% (фиг. 1). Лицата, които са посочили, че не могат да определят, са 2 732 (1.3%). Отговор „Не желая да отговоря“ са отбелязали 8 194, или 3.8% от отговорилите лица.

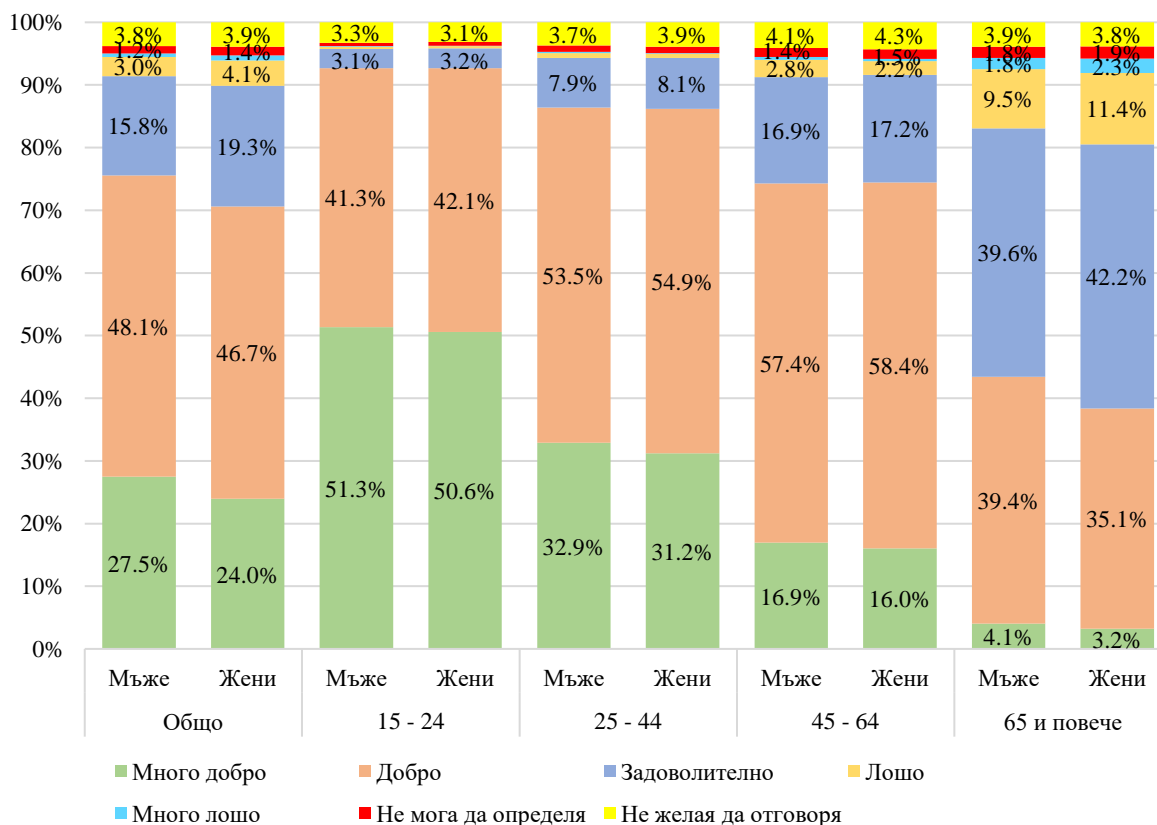
Фиг. 1. Структура на населението по самооценка на здравето към 7 септември 2021 година¹

Самооценката на здравето в голяма степен зависи от пола и възрастта на лицата. Мъжете са по-позитивни и по-често определят здравето си като много добро и добро (75.6%) в сравнение с жените (70.6%). Няма разлика по пол при разпределението на лицата, които не могат да определят здравето си - 1.2% от мъжете и 1.4% от жените, отговорили на въпроса. Не желаят да отговорят на въпроса 3.8% от мъжете и 3.9% от жените.

¹ В представянето на структурата на населението по самооценка на здравето и изчисляването на относителните дялове на съответните категории не са включени лицата, добавени от административни източници, поради особеността на въпроса и необходимостта от самооценка от преброяваните лица.

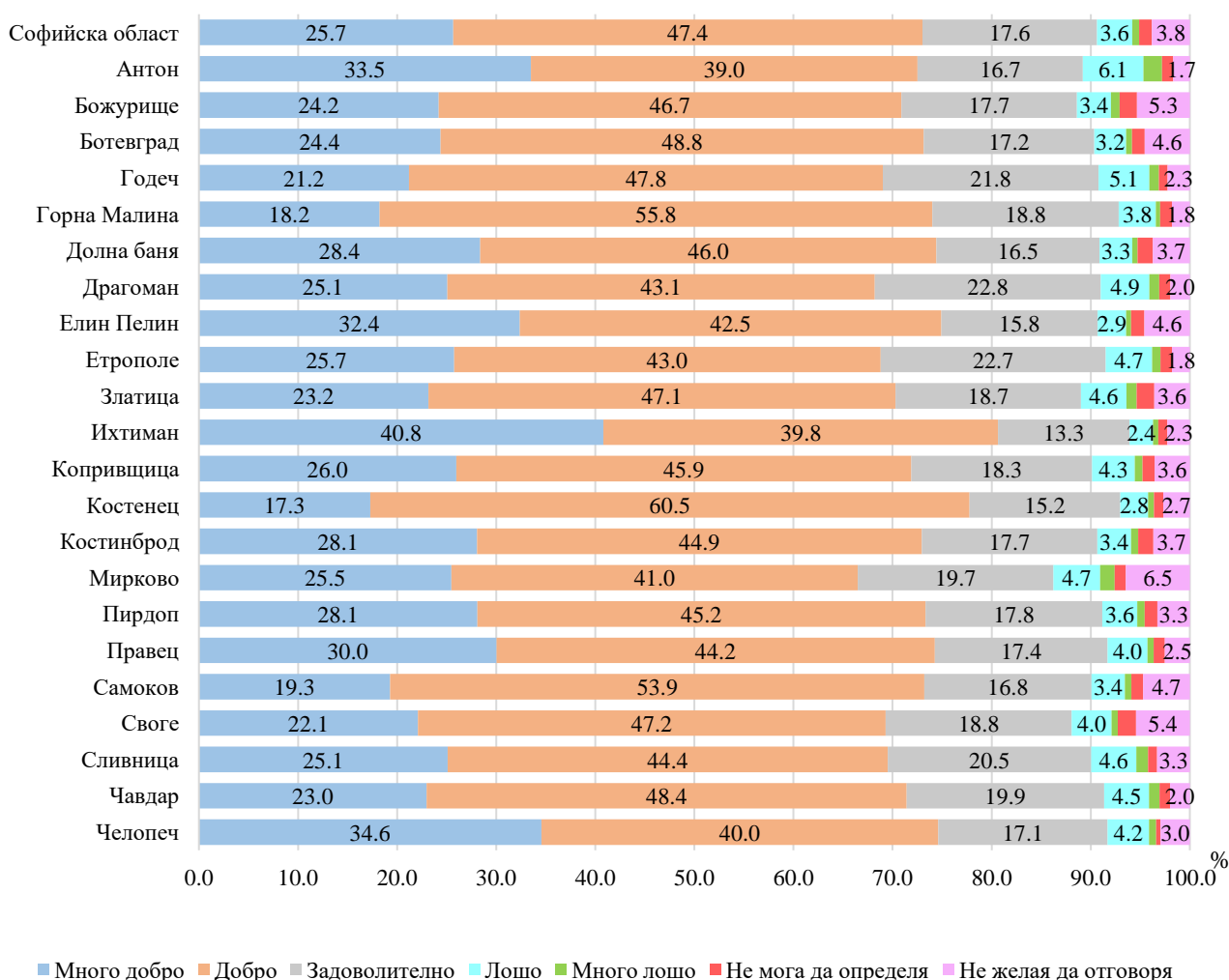
Фиг. 2. Самооценка на здравето по пол и възрастови групи към 7 септември 2021 година

Териториално разпределение на населението по самооценка на здравето

Лицата в Софийска област, оценили здравето си като много добро и добро към 7 септември 2021 г., съставляват 73.0% от отговорилите на въпроса. В 10 общини делът на тези лица е по-висок, като най-висок той е в община Ихтиман - 80.6%. Най-нисък е делът на лицата, определили здравето си като много добро и добро в община Мирково - 66.5% от отговорилите на въпроса.

Фиг. 3. Самооценка на здравето по общини към 7 септември 2021 година

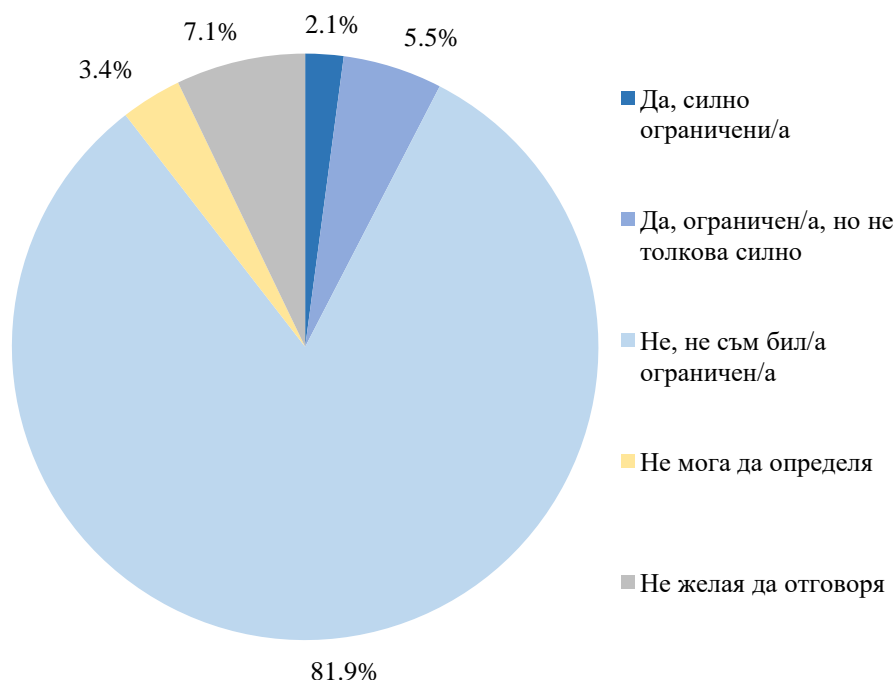

Лица с ограничения

Самооценката на здравето е обобщаваща характеристика, която може да бъде допълнена с информация за лицата с ограничения поради здравословен проблем през последните шест и повече месеца. Двата въпроса трябва да се разглеждат независимо един от друг, тъй като невинаги наличието на ограничение води до отрицателна самооценка на здравето, особено в младите възрасти.

Към 7 септември 2021 г. в Софийска област 4 489 души, или 2.1% от лицата, отговорили на доброволния въпрос, са били силно ограничени при извършване на обичайните за хората дейности поради здравословен проблем през последните шест и повече месеца (фиг. 4). Ограничени, но не толкова силно, са били 11 705, или 5.5%. Не са били ограничени 174 744 души, или 81.9%. Не могат да определят 7 173 души, или 3.4%, а 15 218, или 7.1% от лицата не желаят да отговорят на въпроса.

Фиг. 4. Относителен дял на лицата в Софийска област с ограничения през последните шест и повече месеца поради здравословен проблем към 7 септември 2021 година

Териториално разпределение на населението по наличие на ограничения

Относителният дял на лицата в Софийска област с ограничения към 7 септември 2021 г. е 7.6%. В 10 общини делът на тези лица е по-висок, като той е най-висок в община Божурище - 11.3%. Най-малък е лица с ограничения са в община Ихтиман - 4.9% от отговорилите на въпроса.

Хора с увреждания

Хора с увреждания са лицата с трайно намалена работоспособност/вид и степен на увреждане, освидетелствани от ТЕЛК/НЕЛК. Съгласно националното законодателство степента на трайно намалена работоспособност, съответно видът и степента на увреждане се определят в проценти спрямо възможностите на здравия човек.

Към 7 септември 2021 г. в Софийска област призната трайно намалена работоспособност или степен на увреждане имат 25 728 лица. От тях 845 са деца, а 24 883 са лицата на възраст 16 и повече навършени години (табл. 1)².

² Разпределението на лицата по възраст е съгласно националното законодателство.

1. Лица с увреждания по трайно намалена работоспособност/вид и степен на увреждане към 7 септември 2021 година

Трайно намалена работоспособност/вид и степен на увреждане	Брой	Структура - %
На 16 и повече години - общо	24883	100.0
До 50%	2015	8.1
От 50 до 70%	8462	34.0
От 71 до 90%	8562	34.4
Над 90%	5844	23.5
Деца - общо	845	100.0
До 50%	86	10.2
От 50 до 70%	333	39.4
От 71 до 90%	225	26.6
Над 90%	201	23.8

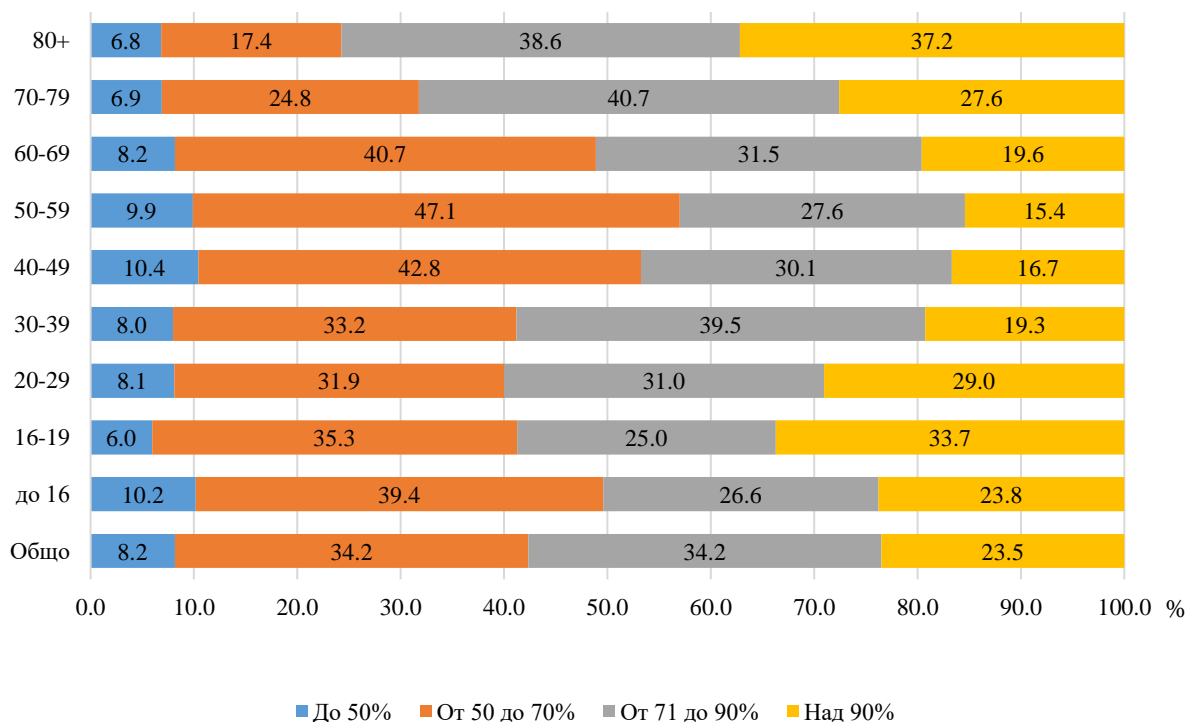
С нарастването на възрастта се променя и структурата на хората с увреждания в зависимост от степента на увреждане (фиг. 5). Във всички възрастови групи с най-малки относителни дялове са лицата, за които е установена най-ниска степен (до 50%) на намалена работоспособност.

Лицата с трайно намалена работоспособност от 50 до 70% са с най-голям относителен дял във възрастовите групи 50 - 59 години (47.1%), 40 - 49 години (42.8%), 60-69 години (40.7%) и при децата до 16 години (39.4%).

Делът на лицата с трайно намалена работоспособност от 71 до 90% е най-голям за възрастови групи от 70 до 79 години (40.7%), от 30 до 39 години (39.5%) и над 80 години (38.6%).

Групата с най-висок процент трайно намалена работоспособност/вид и степен на увреждане (над 90%) общо за Софийска област съставлява 23.5% от всички лица с увреждания. Най-нисък е делът ѝ във възрастовата група 50 - 59 години (15.4%), а най-голям - сред най-възрастните (37.2%)

Фиг. 5. Лица с увреждания по възраст и процент загубена работоспособност/вид и степен на увреждане към 7 септември 2021 година

Териториално разпределение на хората с увреждания

Делът на лицата с трайно намалена работоспособност до 50% спрямо населението с увреждания в нея е най-голям в община Самоков (10.3%), а най-малък – в община Копривщица (5.4%).

Най-висок е делът на лицата с трайно намалена работоспособност от 50 до 70% от населението с увреждания в община Чавдар (40.2%), а най-нисък е делът им в община Антон (23.7%).

Най-голям е делът на лицата с трайно намалена работоспособност от 71 до 90% спрямо населението с увреждания в съответната община е в община Челопеч (38.5%). Най-малък е той в община Чавдар (27.5%).

Най-много лица с трайно намалена работоспособност над 90% има в община Антон - 35.5% от населението с увреждания в общината, а най-малък е делът на тези лица в община Божурище - 21.1%.

Фиг. 6. Структура на лицата с увреждания по процент трайно намалена работоспособност/вид и степен на увреждане към 7 септември 2021 г. по общини

